LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ESTIJOJE

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026 m. liepos mėn.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija			
07-22	Antrą šių metų ketvirtį statybos kainų indeksas Estijoje išaugo 3,1 proc. per metus ir 1,9 proc. per ketvirtį – daugiausia dėl importinių žaliavų, o medžiagų kainų augimas sudarė 76 proc. viso indekso pokyčio.	Statybinių medžiagų brangimas lėmė statybos kainų kilimą	
07-31	Po daugiau nei dvejų metų nuosmukio maisto prekių pardavimai šių metų birželį vėl pradėjo augti. Statistikos departamento duomenimis, birželio mėnesį mažmeninės prekybos pardavimo pajamos siekė 950 mln. eurų, o, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, pardavimo apimtis padidėjo vienu procentu.	Maisto prekių pardavimai po ilgo nuosmukio vėl pradėjo augti	
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			
07-16	Estijoje, skirtingai nei daugumoje ES šalių, turizmo piko sezonas yra visų pirma liepos mėnesį, tačiau, remiantis Eurostato duomenimis, Estija apskritai nepriklauso populiariausių Europos turizmo šalių sąrašui.	Turizmo piko sezonas Estijos viešbučiuose prasideda anksčiau nei kitose Europos šalyse	
07-16	Talino oro uostas birželį aptarnavo rekordinius 373000 keleivių – tam padėjo nauji skrydžiai. Tačiau kelionių agentūros pardavimų augimo nemato: pasak jų atstovų, estai šią vasarą keliaus mažiau dėl ekonominės padėties, situacijos Artimuosiuose Rytuose ir degalų kainų.	Talino oro uostas vėl pasiekė rekordą, tačiau šiemet estai keliauja mažiau	
07-23	Antrą ketvirtį „Tallink“ keleivių skaičius sumažėjo 2,2 proc. (iki 1,5 mln.), o krovinių apyvarta išaugo 2,9 proc.; ketvirčio nuostolis siekė 2,5 mln. Eurų. Per pusmetį keleivių skaičius augo 1,3 proc. iki 2,5 mln., pajamos – 3,5 proc. iki 356,4 mln. eurų, o grynasis nuostolis sumažėjo nuo beveik 36 mln. iki 24,5 mln. eurų. Bendrovė per pusmetį investavo 21,5 mln. eurų, daugiausia laivų atnaujinimui.	„Tallink“ pusmečio nuostolis siekė 24,5 mln.	
07-24	„Air Baltic“, aptarnaujanti beveik trečdalį Talino oro uosto keleivių ir apie 30 maršrutų, dėl finansinių sunkumų (44 mln. eurų nuostolio ir neaiškaus 30 mln. eurų paskolos grąžinimo iki rugpjūčio 31 d.) gali sumažinti veiklą ar bankrutuoti, o Latvija ieško investuotojo. Talino oro uostas nepanikuoja – jame veikia 15 reguliarių vežėjų, galinčių užpildyti spragą, tačiau ekspertai perspėja, kad mažiau pelningi maršrutai gali visai išnykti. Lietuva jau rengia atsarginį planą, o Estijos infrastruktūros ministras Kuldar Leis sako, kad situacija vystosi „įprasta linkme“ ir laukiama naujo „Air Baltic“ verslo plano.	Talino oro uostas nemato priežasties panikuoti, jei „Air Baltic“ pasitrauktų	

07-30	Naujuose valstybės lūkesčiuose Talino oro uostui, kuriuos pasirašė infrastruktūros ministras Kuldar Leis, iki 2030 m. numatytas tikslas turėti bent 60 reguliarių krypčių ir siekti 5 mln. keleivių per metus, o dividendai turi būti nustatomi taip, kad netrukdytų šiems tikslams. Dokumentas taip pat numato, kad Pärnu oro uostas veiks tvariai ruošiantis jį ilgainiui perduoti tinkamam partneriui, o Kihnu oro uostui bus rengiamasi perdavimui atsižvelgiant į regiono poreikius.	Valstybė tikisi, kad oro uostas pritrauks į Estiją naujų aviakompanijų ir užtikrins daugiau skrydžių	
Bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) srityse aktuali informacija			
07-16	EIF-o naujoji inovacijų paskola pirmiausia atiteko dviem įmonėms: „GScan“, kuri plėtoja miuonų tomografijos technologiją tiltams ir tuneliams tikrinti be pažeidimų, panaudos lėšas 18 naujų skenerių gamybai (dabartiniai 20 skenerių pilnai užimti JK ir Japonijoje), o Viljandyje veikianti robotikos įmonė „Rollo Robotics“ pereis nuo prototipo prie serijinės gamybos savo autonominių saugumo robotų platformai. EIF valdybos narys Ivaras Pae pažymėjo, kad tai žymi agentūros strateginį poslinkį nuo dotacijų prie įmonių plėtros finansavimo.	Pradėta teikti EIF inovacijų paskola: „GScan“ įsigis naują įrangą, o „Rollo Robotics“ pradės gaminti robotus	
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			
07-06	Po 2 metų planavimo, Estijoje viešai pristatomas ketvirtosios Estijos ir Latvijos elektros jungties planavimo sprendimas – trasos koridorius prasidės Paidėje ir per Sarema salos vidurį pasieks vakarų pakrantę, iš kur jungtis pajūrio kabeliu tęsis Latvijos link. Projekto tikslas – sustiprinti tiekimo saugumą, pagerinti elektros tinklo veikimą bei sudaryti geresnes sąlygas atsinaujinančios energijos naudojimui ir eksportui, tačiau galutinis įgyvendinimo terminas kol kas nežinomas – įmonė „Elering“ jį nukėlė į ateitį, o galutiniai investiciniai sprendimai numatomi 2030–2033 metais.	Nustatytas pageidaujamas Estijos ir Latvijos ketvirtojo elektros jungties maršrutas	
07-07	Raasiku savivaldybės Aruküloje buvo atidarytas akumuliatorių parkas „Hertz 2“, kurio galia siekia 100 megavatų, o talpa – 200 megavatvalandžių.	Aruküloje pradėjo veikti 100 megavatų baterijų parkas	
07-09	Per savininkus su energetikos įmonių grupe „Evecon“ susijusi uždaroji akcinė bendrovė „Sakala Energia“ pateikė Viljandi savivaldybei paraišką savivaldybės teritorijoje pastatyti dujų elektrinę, kurios vardinė galia siektų iki 200 megavatų (MW).	Su „Evecon“ susijusi įmonė nori Viljandi apskrityje pastatyti 200 MW dujų jėgainę	
07-23	Vengrijos kilmės bankas OTP pasirašė sutartį įsigyti trečią pagal dydį Estijos banką „Luminor“ iš JAV fondo „Blackstone“ ir „DNB Bank“; OTP grupė aptarnauja 17,5 mln. klientų 11 šalių, o jos turtas viršija 130 mlrd. eurų. Sandoris kelia klausimų, nes OTP toliau plečia veiklą rusijoje – pernai jos turtas ir bruto paskolos ten išaugo atitinkamai 40 ir 56 proc., o 2023 m. Ukrainos	Vengrijos OTP bankas perka „Luminor“	

	agentūra buvo įtraukusi banką į karo rėmėjų sąrašą (vėliau pašalintą po Vengrijos spaudimo).		
07-23	Rygoje pasirašytas Baltijos šalių susitarimas leis dalytis esamu kritiniu elektros sistemos atsargų įranga ir sukurs bendradarbiavimo pagrindą, įskaitant galimybę ateityje sukurti bendrą regioninį rezervą. Energetikos ir aplinkos ministras Andres Sutt pažymėjo, kad toks bendras krizių valdymo mechanizmas padės greičiau atkurti elektros sistemą po didelių sutrikimų, o „Elering“ artimiau bendradarbiaus su Latvijos ir Lietuvos perdavimo sistemos operatoriais.	Baltijos šalys stiprins bendras energetikos atsargas ir dalysis avarinės įrangos ištekliais	
07-27	Dėl Irano konflikto pasaulio naftos atsargos smuko iki žemiausio lygio nuo 1990 m., tačiau Estijai šalčio grėsmės žiemą nekyla – valstybės rezervų agentūros atsargų šiuo metu užtenka 56 dienoms benzino, 90 dienų dyzelino ir 77 dienoms žibalo. Estijos turimos dujos Latvijos Inčukalno saugykloje siekia 11 TWh ir iki rudens gali išaugti iki 12–15 TWh – tai gana geras rodiklis, palyginti su regiono suvartojimu, nors bendras Europos saugyklų užpildymas (55 proc.) yra žemesnis nei įprastai.	Ekspertai Estijai nenumato naftos ir gamtinių dujų krizės	
Bendra akreditacijos valstybės ekonominė informacija			
07-07	Birželį vartotojų kainų indeksas Estijoje sumažėjo 0,5 proc., palyginti su geguže, tačiau per metus padidėjo 2,3 proc. – tai mažiausias metinis augimas nuo 2021 m. balandžio. Metinį augimą labiausiai lėmė 7,6 proc. brangesnės būsto išlaidos bei 7,5 proc. brangesnis transportas, o alkoholiniai gėrimai ir tabakas pabrango 8,9 proc. daugiausia dėl akcizų didinimo.	Birželį vartotojų kainų indeksas pakilo 2,3 procento	
07-09	Gegužės pabaigoje Estijos valdžios sektoriaus biudžeto deficitas siekė 719 mln. eurų (1,6 proc. BVP) – daugiausia dėl investicijų į geležinkelius ir „Rail Baltica“, nors mokestinės pajamos augo 3,5 proc. Vartotojų pasitikėjimas išliko silpnas, o bendros valstybės išlaidos gegužę siekė 1,64 mlrd. eurų (+9 proc. per metus).	Gegužės mėnesio biudžeto deficitas siekė 1,6 proc. BVP	
07-10	Antrą šio metų ketvirtį Estijoje registruotų bedarbių skaičius sumažėjo iki žemiausio per pastaruosius penkerius metus lygio – nedarbo lygis siekė 5,7 proc. (12 proc. mažiau nei prieš metus). Nepaisant to, kad nedarbo lygis sumažėjo iki 5,7 proc., sumažėjęs laisvų darbo vietų skaičius ir naujų bedarbių skaičiaus mažėjimas rodo, kad darbo rinkos aktyvumas šiek tiek sulėtėjo, pranešė Estijos nedarbo draudimo kasa (Eesti Töötukassa).	Registruotas nedarbas nukrito iki žemiausio lygio per pastaruosius penkerius metus	
07-28	Liepą Estijoje statybos ir prekybos sektoriumi pasitikėjimas krito, o paslaugų, pramonės ir vartotojų rodikliai pagerėjo. Ekonomistas Raul Eamets pažymėjo, kad ES vidurkis taip pat pagerėjo, tačiau estai išlieka pesimistiškiausi tarp kaimynų, o labiausiai neramina statybos sektoriaus	Liepos mėnesį vartotojų pasitikėjimas padidėjo, o statybos ir prekybos sektoriuose – sumažėjo	

	pesimizmas, nors vyksta dideli infrastruktūros projektai; prekyboje ženkliai sumažėjo tikinčių pardavimų augimu.		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
07-03	Birželio mėnesį vidutinė elektros kaina Estijoje siekė 6,51 cento už kilovatvalandę – aštuoniais procentais daugiau nei gegužę ir per 50 procentų daugiau nei praėjusių metų birželį; tai lėmė menkas vėjo energijos gamybos kiekis ir sumažėjęs hidroenergijos indėlis Baltijos šalyse.	Birželį elektros kaina buvo pusę brangesnė nei pernai	
07-10	Statistikos departamento duomenimis, šių metų gegužę prekių eksportas, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, padidėjo 9 proc., o importas – 4 proc. Prekybos deficitas siekė 224 mln. eurų, tai yra 63 mln. eurų mažiau nei praėjusių metų gegužę. Didžiausiu importo partneriu išlieka Suomija.	Gegužę prekių eksportas, palyginti su praėjusiais metais, išaugo devyniais procentais	
07-14	Per pastaruosius metus visoje Estijoje duris uždarė daugiau nei 25 restoranai, o verslininkų teigimu, restoranų sektorius šiuo metu susiduria su sudėtingiausia padėtimi per pastaruosius 30 metų.	Restoranų savininkai susiduria su sunkiausia padėtimi per pastaruosius 30 metų	
07-17	Šių metų pirmąjį pusmetį Estijos didžiausių bankų pelnas šiek tiek sumažėjo, tačiau paskolų portfeliai augo sparčiai: „Swedbank“ pelnas krito ~5 proc. (privačių klientų paskolos +7 proc., verslo – +10 proc.), o „SEB“ pelnas taip pat mažai sumažėjo, nors portfelis augo per 8 proc. Bankų vadovai tai aiškina konkurencija ir maržų mažėjimu, ypač būsto paskolų srityje. „Eesti Pank“ atstovas Jaak Tõrs perspėjo, kad paskolų portfelis auga greičiau nei daugumoje euro zonos šalių ir dvigubai greičiau nei Estijos nominalus ekonomikos augimas – tai rizika, nes paskolos sudaro vis didesnę būsto sandorių kainos dalį, o sparčiai augant komercinio nekilnojamojo turto paskoloms, kartu daugėja ir tuščių biuro patalpų.	Bankų pusmečio pelnas sumažėjo, o paskolų apimtys sparčiai augo	
07-18	Rusijos vyriausybė įvedė Estijoje registruotų sunkvežimių krovinių vežimo draudimą, kuris taikomas visoms krovinių kategorijoms.	Rusija įvedė visišką krovinių vežimo draudimą iš Estijos atvykstantiems sunkvežimiams	
07-20	Liepos 13 d. Estija prieš Europos Komisijos ETS reformos pasiūlymą siekė, kad nemokamos kvotos būtų skiriamos ir po 2040 m., o valstybės išlaikytų laisvę pačios spręsti, kaip naudoti ETS pajamas. Tačiau paskelbtame pasiūlyme EK numatė kitaip: nemokamos kvotos energijai imliai pramonei (plienui, cementui) pratęsiamos tik iki 2038 m. ir tik su sąlyga (80 proc. gaunama turint aiškų dekarbonizacijos planą, likę 20 proc. – po investicijų), o bent 50 proc. ETS pajamų nuo šiol privalės grįžti į tą patį sektorių, iš kurio jos gautos – taigi visiška valstybių laisvė disponuoti lėšomis, kurios Estija norėjo, nebus užtikrinta. Be to, paaiškėjo, kad prieš Estiją, atsisakančią perkelti į	Estija nori, kad nemokamos emisijų kvotos būtų skirstomos ir po 2040 metų Europos Komisijos atstovė Estijoje: ETS 2 komisija neketina keisti	

	nacionalinę teisę ETS 2 (kurį premjeras Kristen Michal norėtų visai panaikinti), Komisija jau pradėjo pažeidimo procedūrą, o Estijoje ES klimato neutralumo tikslui pritaria tik 46 proc. gyventojų – mažiausiai visoje ES (vidurkis 81 proc.).		
07-31	Estija toliau planingai skiria lėšas „Rail Baltica“, o 2027 m. numatytiems 686 mln. eurų statybos darbams kol kas garantuota tik 493 mln. – trūkstamą sumą klimato ministerija prašys rudens biudžeto derybose. Tuo tarpu Latvija jau mėnesius delsia pateikti oficialią poziciją dėl projekto, įskaitant galimą 2030 m. termino nukėlimą – ministras Kuldar Leis sako, kad atsakymo tikimasi rugsėjį (anksčiau kalbėta apie rugpjūtį), o „RB Rail“ tarybos pirmininkas Matiss Paegle vasarą teigė, kad Latvija tikrai nespės iki 2030 m. ir kiekviena diena be sprendimų projektą brangina apie 200 mln. eurų per metus.	Leis: toliau laukiame oficialios Latvijos pozicijos dėl „Rail Baltica“	

Parengė: praktikantė Eglė Bertašiūtė
Suderinta: ambasadorė Gitana Skripkaitė